

Focus op zoönosen

Zoönosen zijn ziekten die van dier op mens overdraagbaar zijn. Steeds vaker worden dierhouders bij wie de dieren contact hebben met bezoekers geconfronteerd met de vraag welk risico de dieren vormen voor de bezoekers. Om aan te tonen dat u maatregelen neemt om zoönosen te voorkomen en de kans op besmetting te beperken, bestaat het GD Keurmerk Zoönosen.

Om aan te tonen dat u maatregelen neemt om zoönosen te voorkomen en de kans op besmetting te beperken, is in 2009 het GD Keurmerk Zoönosen geïntroduceerd. Inmiddels heeft het keurmerk ruim 1.400 deelnemers, verspreid over heel Nederland.

Als we kijken naar de deelnemers van het keurmerk dan blijkt dat het overgrote deel (97%) een publieksfunctie heeft. De deelnemers zonder publieksfunctie geven aan dat ze het keurmerk hebben vanwege uitbreiding van het bedrijf (bijvoorbeeld voor de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij), om maatschappelijke betrokkenheid aan te tonen of het imago van de sector te verhogen.

De deelnemers van het keurmerk zijn veehouderijbedrijven die een nevenfunctie hebben, bijvoorbeeld een zorgboerderij op een melkveebedrijf. Daarnaast zijn er ook deelnemers die geen commercieel bedrijf hebben, maar puur alleen een publieksfunctie; denk hierbij aan een kinderboerderij. Als we kijken naar de

Belang van het Keurmerk Zoönosen?

- Bewust worden van risico's en deze verkleinen.
- Gebaar naar bezoekers en medewerkers.
- Toenemende overheidsbemoedienis.
- Beter imago sector.
- Kan helpen bij aansprakelijkheidsstelling.

Samen werken aan diergezondheid

GD Keurmerk Zoönosen

Zoönosen zijn ziekten die van dier op mens overdraagbaar zijn. Steeds vaker worden dierhouders bij wie de dieren contact hebben met bezoekers geconfronteerd met de vraag welk risico de dieren vormen voor de bezoekers. Om aan te tonen dat u maatregelen neemt om zoönosen te voorkomen en de kans op besmetting te beperken, bestaat het GD Keurmerk Zoönosen.

In drie stappen naar het Keurmerk Zoönosen:

- 1. Checklist invullen met uw dierenarts**
Met de checklist GD Keurmerk Zoönosen brengt u de risico's van mogelijk voorkomende zoönosen op uw bedrijf in beeld. Bij de aanmelding wordt de checklist naar uw dierenartspraktijk gestuurd. U ontvangt van GD een verzoek om een afspraak te maken met uw dierenarts. Het invullen van de checklist kan ook tijdens een periodiek bedrijfsbezoek.
- 2. Score door GD**
Na retourzending van de ingevulde checklist ontvangt u een score voor

uw zoönosepreventie. Op basis van de toegekende score per onderdeel (algemene deel en de vragen per diersoort die op uw bedrijf van belang zijn) kunt u samen met uw dierenarts bekijken welke punten voor verbetering in aanmerking komen.

3. Keurmerk
Bij een score van 60% of meer (totale score is 100%) heeft u een zoönosen-verantwoord bedrijf. U ontvangt dan een keurmerkcertificaat met daarop het keurmerkzegel voor dat jaar. De toekenning van het keurmerk wordt elk jaar opnieuw via uw eigen dierenarts getoetst aan de hand van de checklist. Bij voldoende score ontvangt u elk jaar een nieuw keurmerkzegel. Scoret u minder dan 60%? Dan kunt u maatregelen nemen en opnieuw een check aanvragen.

Voor wie?
Alle dierhouders bij wie de dieren contact hebben met bezoekers. Bijvoorbeeld een kinder- of zorgboerderij, activiteitenboerderij, agrarisch kinderdagverblijf of een manege. Maar ook een bedrijf met bijvoorbeeld melkvee, paarden, varkens, pluimvee, schapen of geiten kan het keurmerk aanvragen.

Eén of verschillende diersoorten?
Naast de algemene vragen zijn er nu specifieke vragen opgenomen per diersoort (rund, schaap, geit, paard, varken, pluimvee, overig). U hoeft alleen de vragen te beantwoorden die betrekking hebben op de aanwezige diersoorten en de beoordeling is ook alleen hierop gebaseerd. Het maakt dus niet (meer) uit of u één of meerdere diersoorten heeft.

Inmiddels zijn ruim 1200 bedrijven in Nederland deelnemer!

Info
Wilt u meer informatie of zich aanmelden voor het GD Keurmerk Zoönosen? Ga dan naar onze website www.gddiergezondheid.nl. U kunt ook bellen met de sector kleine herkauwers via 0900-1770 optie 3.

Zoönosen*-verantwoord bedrijf
Dit bedrijf voldoet aan de eisen van het GD Keurmerk Zoönosen.

*Zoönosen zijn ziekten die overdraagbaar zijn van dieren op mensen.

Samen werken aan diergezondheid

Wat is een zoönose

Een zoönose is een infectieziekte die van dier op mens kan overgaan. Er zijn honderden ziekteverwekkers, waarvan een groot aantal via dieren op mensen kan worden overgedragen.

Zoönosen kunnen veroorzaakt worden door bacteriën, virussen, parasieten en schimmels. Allerlei dieren kunnen ziekteverwekkers bij zich dragen waar mensen ziek van kunnen worden, zoals landbouwhuisdieren (kippen, varkens, koeien, geiten), wilde dieren (hazen, wilde zwijnen) of huisdieren (honden, katten). Bij dieren kan een zoönose ook ziekteverschijnselen geven, maar dat hoeft niet. Een aantal voorbeelden van zoönosen zijn Q-koorts en salmonellose.

Overdracht van dier op mens via diverse routes

Er zijn verschillende manieren waarop iemand een zoönose kan oplopen. De besmetting vindt dus plaats via de orale route, via inademing of via (wondjes op) de huid. De belangrijkste routes zijn:

- Via innamen van besmet voedsel of water**
- Via direct contact met geïnfecteerd dieren of besmet dierlijk materiaal (bijvoorbeeld abortusmateriaal of mest)**
- Via inademen van dierlijke ziekteverwekkers (bijvoorbeeld stofdeeltjes in stal)**

Meer informatie
Wilt u meer weten kijk dan op www.gddiergezondheid.nl/zoonosen

GD, Postbus 9, 7400 AA Deventer, T. 0900-1770, F. 0570-63 41 04
www.gddiergezondheid.nl, info@gddiergezondheid.nl

deelnemers en hun (neven)activiteiten, dan zien we dat het grootste deel van de deelnemers een zorgfunctie (69%) heeft, gevolgd door activiteiten/educatie (26%) als nevenactiviteit. Ook heeft een redelijk aantal een kinderboerderij (20%). Een deel van de deelnemers heeft meerdere nevenactiviteiten.

(Neven)activiteit	% van de deelnemers
Kinderboerderij	20%
Zorgfunctie	69%
Activiteiten/educatie	26%
Overnachtingsmogelijkheid	11%
Kinderdagverblijf	8%
Boerderijwinkel	2%

Hoe behaalt u het Keurmerk Zoönosen?

Om in aanmerking te komen voor het keurmerk dient u, samen met uw eigen dierenarts, een checklist in te vullen. Na retourzending van de checklist ontvangt u een score voor de zoönosepreventie. Bij een score van 60% of meer per diersoort is uw bedrijf een zoönosen-verantwoord bedrijf. U ontvangt dan een keurmerkbordje met daarop de keurmerkzegel voor dat jaar. De toekenning van het keurmerk wordt elk jaar opnieuw via de eigen dierenarts, aan de hand van de checklist, getoetst. Scoort u minder dan 60%? Dan kunt u maatregelen nemen en opnieuw een check aanvragen.

Diersoorten van de deelnemers

Het grootste deel van de deelnemers aan het keurmerk heeft pluimvee (79%), gevolgd door paarden (70%), geiten (58%) en schapen (56%). Bij de meeste bedrijven lopen meerdere diersoorten rond. Ook staat in onderstaande tabel aangegeven hoeveel dieren in totaal worden gehouden op bedrijven met het keurmerk. Zo blijkt dat er ruim 83.000 schapen en geiten worden gehouden op zoönosen-verantwoorde bedrijven. Een mooie ontwikkeling!

Diersoort	% van de deelnemers	Totaal aantal dieren
Schapen	56%	33783
Geiten	58%	50107
Runderen	51%	44605
Paarden/ezels	70%	4968
Varkens	44%	57349
Pluimvee	79%	1531019

Meer informatie?

Op www.gddiergezondheid.nl/zoönosen vindt u meer informatie over de meest voorkomende zoönosen per diersoort. Daarnaast vindt u hier ook een informatiefilmpje over zoönosen en kunt u zich eventueel digitaal aanmelden voor het keurmerk. Uiteraard kunt u ons ook telefonisch bereiken via 0900-1770, optie 3 schaaap geit.